ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΡΟΥΖΕ

ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ

...Ὁ Ἰάκωβος, πατῶντας στὶς μύτες τῶν ποδιῶν του, πλησίασε ὥς τὸ παράθυρο, κ' ἀφοῦ κρύφτηκε πίσω ἀπὸ τὶς κλειστὲς γρίλιες, ἔριξε μιὰ χαρούμενη κραυγή :

— Κούκου !

Ἡ γυναῖκα του, ἡ Μάρθα, μόλις εἶχε γυρίσει ἀπ' ἔξω κ' ἔκοβε αὐτὴ τὴ στιγμὴ λουλούδια στὸν κῆπο. Ἀκούγοντας τὴ φωνή του, ἀνασήκωσε τὸ κεφάλι της. Δὲν χαμογέλασε ὅμως, ὅπως πάντα. Σφίγγοντας τὰ χείλη της, σὰν νἄνιωθε κάποιον κρυφὸ πόνο, ρώτησε μόνο :

— Ἐσὺ εἶσαι, Ἰάκωβε ;

— Κούκου ! ξαναφώναξε ὁ Ἰάκωβος.

Μὰ ἡ Μάρθα ἐξακολούθησε τὴ δουλειά της, χωρὶς νὰ ξανακυττάξῃ πρὸς τὸ παράθυρο. Ἤτανε Μάϊος καὶ γλυκὲς εὐωδίες ἤταν σκορπισμένες στὴν ἀτμόσφαιρα. Κι' ἡ Μάρθα ἔκοβε σιωπηλὴ καὶ θλιμμένη τὰ ὥμορφα λουλούδια τοῦ κήπου.

Ὁ ἄνδρας της τὴν ἐκύτταξε μὲ προσοχή :

— Μὰ γιατὶ ἡ Μαρθοῦλα μου δὲν μοῦ χαμογελάει σήμερα ; σκέφθηκε.

Μιὰ ρυτίδα αὐλάκωσε τὸ μέτωπό του καὶ μιὰ ξαφνικὴ ἔκφρασι ἀνησυχίας ζωγραφίστηκε στὸ πρόσωπό του.

— Δὲ βαρυέσαι... ψιθύρισε κατόπιν. Θὰ πάω τώρα ἀμέσως νὰ τὴ ρωτήσω καὶ θὰ μοῦ ἐξηγήσῃ..

Κατέβηκε στὸν κῆπο καὶ πλησίασε τὴν Μάρθα, χωρὶς αὐτὴ νὰ τὸν ἀντιληφθῆ. Πάνω στὴν ἄμμο τῆς ἀλλέας τὰ βήματά του δὲν ἔκαναν κανένα κρότο. Ἡ Μάρθα ἤταν σκυμμένη κ' ἐξακολουθοῦσε νὰ κόβῃ λουλούδια.

— Μάρθα, τῆς ψιθύρισε. Μάρθα !

Ἡ Μάρθα γύρισε πρὸς τὸ μέρος του κ' ἐνῶ ἕνα ἐλαφρὺ κοκκίνισμα ἀπλώνοταν στὰ χλωμά της μάγουλα, τοῦ εἶπε σιγά :

— Ἰάκωβε ! Ἰάκωβέ μου !

Στὰ λευκά της χέρια ἔσφιγγε τὸ μπουκέτο ποὺ εἶχε τοιμάσει. Προσπαθοῦσε νὰ χαμογελάσῃ. μὰ τοῦ κάκου...

Ὁ Ἰάκωβος κατάλαβε πὼς τοῦ ἔκρυβε κάποια λύπη, κάποια μυστικὴ θλίψι.

— Μοῦ φαίνεσαι ἀλλόκοτη σήμερα, Μάρθα, τῆς εἶπε. Ἀπὸ χτὲς μοῦ φαίνεσαι μελαγχολική. Γιατί : Μήπως σ' ἐλύπησα, χωρὶς νὰ τὸ θέλω ;

Ἡ Μάρθα κούνησε τὸ κεφάλι της ἀρνητικά, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ. Στὸ φοβισμένο βλέμμα της ὡστόσο ἤταν ζωγραφιομένη ἡ ταραχή.

— Γιατὶ σωπαίνεις ;.... ἐξακολούθησε ὁ Ἰάκωβος, πιὸ ἀπότομα τώρα. Γιὰ ποιὸ λόγο ;... Κι' αὐτὸ τὸ μπουκέτο τί σοῦ χρειάζεται ;... Γιὰ ποιὸν τὸ ἑτοίμασες ;... Ὄχι βέβαια γιὰ μένα !... Ἔλα λοιπόν... Πές μου !...

Ἡ Μάρθα ἐδάκρυσε.

— Ναί, εἶμαι θλιμμένη, Ἰάκωβε, καὶ ξέρεις τὸ λόγο... εἶπε μὲ φωνὴ τρεμάμενη. Σήμερα εἶνε ἡ ἐπέτειος τοῦ θανάτου τοῦ Ζάν... Γι' αὐτόν, γιὰ τὸν τάφο του, ἑτοίμασα αὐτὸ τὸ μπουκέτο... Κλείνουν ἕξη χρόνια σήμερα ἀπὸ τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου του, καὶ καμμιὰ χρονιὰ δὲν παρέλειψα νὰ τοῦ πάω λουλούδια... Τὸ βρίσκεις λοιπὸν κακὸ αὐτό ;....

Ἀκολούθησε μιὰ μικρὴ σιωπή.

— Ἄ ! Ἄ ! εἶπε ξαφνικὰ ὁ Ἰάκωβος, μὲ σαρκαστικὸ τόνο, πολὺ καλά, ἀγαπητή μου !... Ὥστε λοιπὸν ἐσὺ προτιμᾶς τοὺς νεκροὺς ἀπὸ τοὺς ζωντανούς, τὸν πρῶτο σου ἄνδρα ἀπὸ τὸν δεύτερο... Εἶσαι τοὐλάχιστον εἰλικρινής... Τὰ συγχαρητήριά μου...

— Ἰάκωβε ! Ἰάκωβε !... τοῦ εἶπε ἱκετευτικὰ ἡ Μάρθα.

— Ἐγὼ φταίω ἄλλωστε, μόνον ἐγώ... Ἔπρεπε νὰ τὸ περιμένω αὐτό .. Ἔπρεπε νὰ τὸ εἶχα συλλογιστεῖ πὼς δὲν μὲ παντρεύτηκες ἐμένα, παρὰ γιὰ νὰ θυμᾶσαι τὸν ἄλλο....

Ἡ Μάρθα κλονίστηκε. Δίπλα της, εὐτυχῶς, βρισκόταν ἕνας πάγκος. Σωριάστηκε ἐπάνω σ' αὐτὸν καὶ ψιθύρισε μέσ' στ' ἀναφυλλητά της :

— Θεέ μου !... Θεέ μου !...

Μὰ ὁ Ἰάκωβος ἐξακολούθησε τὰ σκληρά του λόγια :

— Ὥστε δὲν εἶσαι εὐτυχισμένη μαζύ μου ; τῆς εἶπε μὲ ὑπόκωφη φωνή. Γι' αὐτὸ νοσταλγεῖς τὸν πρῶτο σου ἄνδρα !... Πάντως ὅλ' αὐτὰ ἔπρεπε νὰ τἄχες σκεφθεῖ λίγο νωρίτερα !...

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅμως τὸ θέαμα τῆς ὁλοφυρομένης γυναικός του τὸν συγκίνησε. Ἔκαμε νὰ τὴν πλησιάσῃ καὶ νὰ τῆς χαϊδέψῃ τὰ μαλλιά. Αὐτὴ ὅμως ἐξακολουθοῦσε νὰ κλαίῃ, νὰ κλαίῃ...

Ἔξω φρενῶν τότε ἀπὸ τὴ ζήλεια του, ὁ Ἰάκωβος τὴν ἐγκατέλειψε μόνη στὸν κῆπο κ' ἀνέβηκε στὸ γραφεῖο του.

Ἄρχισε νὰ κόβῃ ἐκεῖ βόλτες πάνω—κάτω, στενοχωρημένος καὶ νευριασμένος. Ἔπειτα ἀπὸ τὴ σκηνὴ ποὺ εἶχε γίνει στὸν κῆπο, ἡ ζήλεια του εἶχε ξεσπάσει κάπως. Καὶ τώρα, ἡ σκέψι του πήγαινε στὰ χρόνια ἐκεῖνα, ὅταν εἶχε γνωρίσει γιὰ πρώτη φορὰ τὴν «νεαρὰ χήρα, κυρία Μάρθα Λαγκλουᾶ». Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ τὴν εἶδε, μιὰ ἀκατανίκητη δύναμι τὸν εἶχε τραβήξει πρὸς τὴν γυναίκα αὐτὴ μὲ τὸ χλωμὸ πρόσωπο καὶ τὰ μεγάλα μελαγχολικὰ μάτια. Διάφοροι φίλοι του τοῦ εἶχαν ἀφηγηθεῖ τὴ θλιβερή της ἱστορία.

Σὲ ἡλικία δεκαοχτὼ μόλις χρονῶν, ἡ Μάρθα εἶχε παντρευτεῖ—ἀπὸ ἔρωτα, καθὼς λέγαν— κάποιον κ. Λαγκλουᾶ. Μὰ ἡ εὐτυχία της δὲν κράτησε πολύ. Ἔξ μῆνες κατόπιν ἔχασε ξαφνικὰ τὸν ἄνδρα της.

Στὴν ἀρχὴ φοβήθηκαν πὼς θὰ τρελλαινόταν ἀπὸ τὴν ἀπελπισία της. Πέρασαν ὅμως ἕνα, δυό, τρία χρόνια καὶ σιγὰ—σιγά, μὲ τὸν καιρό, στὴ συντριμμένη της καρδιὰ εἶχε ἀπλωθεῖ ἡ γαλήνη.

Ἡ γαλήνη ὅμως αὐτὴ ἤταν φαινομενική. Γιατὶ ὅσο κι' ἂν ἔκρυβε ἡ Μάρθα τὸν πόνο της, ἐμάντευε κανεὶς πὼς στὸ βάθος τῆς ψυχῆς της φώλιαζε ἡ ἴδια πάντοτε θλίψι. Τὸ χαμόγελο εἶχε πάψει ν' ἀνθίζῃ στὰ χείλη της. Καμμιὰ λάμψι εὐτυχίας δὲν περνοῦσε πειὰ ἀπ' τὰ μάτια της. Προχωροῦσε στὴ ζωὴ σὰ ν' ἀνέβαινε σ' ἕναν Γολγοθᾶ. Κι' ἔξαφνα, ἔξαφνα βγῆκε μπροστά της ὁ Ἰάκωβος Μιαντέρ. Ὁ Ἰάκωβος τὴν ἀγάτησε, ὅπως εἶπαμε, εὐθὺς μόλις τὴν πρωταντίκρυσε. Ὅταν μάλιστα ἔμαθε πόσο κληρὴ τῆς εἶχε φανεῖ ἡ Μοῖρα, τὴν ἀγάτησε ἀκόμη περισσότερο. Καὶ σκέφτηκε πὼς δὲν ὑπῆρχε μεγαλείτερη ἱκανοποίησι ἀπὸ τοῦ νὰ κατώρθωνε νὰ παρηγορήσῃ τὴ δυστυχισμένη αὐτὴ μικρούλα.

Στὴν ἀρχή, φυσικά, ἡ Μάρθα ἀρνήθηκε νὰ ξαναντιστρευτῆ. Του ἐδήλωσε καθαρά, ὅτι ἀγαποῦσε τὸν νεκρό της κι' ὅτι ἡ καρδιά της δὲν μποροῦσε ν' ἀνοιχτῆ σ' ἄλλη ἀγάπη. Ὁ Ἰάκωβος ὅμως ἐπέμενε καί, σιγὰ—σιγά, κατώρθωσε νὰ τὴν πείσῃ νὰ πῆ τὸ «ναί».

Τὰ περιστατικὰ αὐτὰ θυμᾶται τώρα ὁ Ἰάκωβος κι' ἡ καρδιά του σφίγγεται. Συλλογίζεται τοὺς πρώτους ὅρκους, ποὺ εἶχε κάνει στὴ Μάρθα, τοὺς ὅρτου πὼς θὰ σεβόταν τὸν πόνο της, τὸ παρελθόν της καὶ κάθε τι ποὺ σχετιζόταν μ' αὐτό. Ἔτσι ἡ Μάρθα ἔβαλε μ' ἐμπιστοσύνη τὸ χέρι της στὸ χέρι του καὶ γιὰ πρώτη φορὰ ἕνα χλωμὸ χαμόγελο ἄνθισε στὰ πικραμένα χείλη της.

Ὦ, ἡ ἀξέχαστες, εὐτυχισμένες ὧρες ποὺ εἶχαν γνωρίσει τότε !...

Ἀλλοίμονο ὅμως !... Σὲ λίγο, ἡ ζήλεια ἐφώλιασε μέσ' στὰ στήθη τοῦ Ἰακώβου. Καὶ ὑπόφερε πειά, ὑπόφερε πολύ. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ Μάρθα εἶχε γίνει δική του, διάφορες βασανιστικὲς σκέψεις στριφογύριζαν στὸ μυαλό του καὶ τὸν ἔκαναν νὰ ὑποφέρῃ φρικτά.

Ναί... Ἔτσι ἤταν... Ἡ Μάρθα του εἶχε γνωρίσει μιὰ ἄλλη ἀγάπη, εἶχε χαρίσει σ' ἕναν ἄλλο τὴν τρυφερότητα τῆς καρδιᾶς της, τὸ φῶς τῶν ματιῶν της, τὰ χάδια της καὶ τὰ φιλιά της ! Ἡ σκέψις αὐτὴ τὸν ἔκαμε νὰ ὑποφέρῃ, νὰ ὑποφέρῃ τρομερά.... Μὲ ὑπερανθρωπη ὡστόσο προσπάθεια, εἶχε συγκρατηθεῖ ὥς τώρα. Δὲν εἶχε προφέρει ποτὲ τὸ ὄνομα τοῦ Ζάν. Καὶ νὰ ποὺ σήμερα δὲν βάσταξε πειά, δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατηθῆ...

Εἶχε ὅμως δίκηο νὰ τὸ κάμῃ αὐτό, νὰ τῆς φερθῆ ἔτσι, τῆς ἀγαπημένης του γυναικούλας ; Κι' οἱ ὅρκοι του, κι' ἡ ὑποσχέσεις ποὺ τῆς εἶχε δώσει πὼς θὰ σεβόταν τὸ παρελθόν της ; Εἶχε τὸ δικαίωμα τάχα, καὶ τώρα ἀκόμη ποὺ ἤταν δική του, νὰ τῆς ἀπαγορέψῃ νὰ σκέπτεται ἕνα νεκρό ;

Ὁ Ἰάκωβος αἰσθάνοταν τώρα τύψεις γιὰ τὸ βάναυσο φέρσιμό του στὴ Μάρθα. Καὶ χωρὶς νὰ χάνῃ καιρό, ξανακατέβηκε στὸν κῆπο.

Ἡ Μάρθα ἐξακολουθοῦσε νὰ κλαίῃ, μὲ τὸ πρόσωπο κρυμμένο ἀνάμεσα στὰ χέρια της, σωριασμένη πάνω στὸν πάγκο. Ὅταν ἄκουσε τὰ βήματα τοῦ ἀνδρός της, ἐσήκωσε τὸ κεφάλι καὶ ἀνατρίχιασε.

Ὁ Ἰάκωβος προχώρησε κοντά της, χωρὶς νὰ μιλήσῃ. Γονάτισε ιπτρός της καὶ μὲ τρεμάμενα χέρια σήκωσε τὴν ὀμπρέλλα της κι' ἄρχισε ἔπειτα νὰ μαζεύῃ τὰ σκορπισμένα γύρω της λουλούδια....

— Συγνώμην, Μάρθα !..., ψιθύρισε. Συγνώμην... Σ' ἀδίκησα !...

Κι' ἐξακολούθησε νὰ μαζεύῃ ἀπὸ κάτω τὰ λουλούδια.

— Γιατὶ τὰ μαζεύεις, Ἰάκωβε ;... Τί τὰ θέλεις αὐτὰ τὰ λουλούδια ; τὸν ρώτησε δειλὰ ἡ Μάρθα.

Ὁ Ἰάκωβος τότε ψιθύρισε στ' αὐτί της μὲ σιγανὴ φωνή, σὰν νὰ ντρεπόταν, βάζοντας τὰ λουλούδια στὴν ἀγκαλιά της :

— Σὲ λίγο, Μάρθα, θὰ τὰ πᾶμε μαζὺ στὸ νεκροταφεῖο....

— *Σὲ λίγο, Μάρθα, θὰ πᾶμε μαζὺ στὸ νεκροταφεῖο !...*